

Ülevaade 2021. aasta II kvartali puiduturust

Teostaja: OÜ Tark Mets,
Heiki Hepner

Tellija: Erametsakeskus

Kohila 2021

Puiduhind Eestis ja Soomes

Aasta teise kvartali põhimärksõnaks kujunes niigi kõrgete okaspuupalkide hindade veelgi kiirem tõus. Lehtpuu jämesortimentide hind, mis saavutas oma rekordtaseme eelmise aasta lõpus, on laias laastus stabiliseerunud. Kui okaspuupalkide hinnad on erakordselt head, siis lehtpuu jämesortimentide hinda saab metsaomaniku vaatevinklist lihtsalt väga heaks pidada. Paberipuiduturul on aastaga ainsana odavnenud haavapuit, teiste puuliikide hinnad on mõõdukalt kasvanud. Kokkuvõtvalt võib paberipuidu hindasid pidada rahuldavaks. Küttepuidu hind on aasta esimese kvartali august välja roninud, kuid jääb selgelt alla eelmise aasta keskmisele ja on jätkuvalt ebarahuldavalt madal.

Erametsakeskuse hinnastatistika järgi on okaspuupalkide hinnad 2021. aasta esimeses kvartalis jätkanud kasvumist, kusjuures kuusepalkide kallinemine on olnud selgelt suurem kui männipalkide. Vaatamata sellele, et männipalkide hinnad kasvasid vähem, püstitasid hinnad kõigis 4 sortimendi osas absoluutse rekordi ja on erakordselt kõrged. Kvartaliga kasvas hind männipalkidel 17,7%, männipeenpalkidel 15,7%, kuusepalkidel 25% ja kuusepeenpalkidel 22,4%, kusjuures esimest korda ületas männipalgi keskmine hind 100 euro piiri ja kuusepalgi hind jõudis 100 euro tasemele väga lähedale. 2020. aasta märtsiga võrreldes on hinnakasv veel palju suurem. Männipalk on kallinenud ligi 41%, männipeenpalk enam kui 45%, kuusepalk ligi 58% ja kuusepeenpalk ligi 56%. 2021. aasta teise kvartali lõpu seisuga oli keskmine hind Erametsakeskuse hinnastatistika alusel männipalgil 104,01€/tm, männipeenpalgil 93,72 €/tm, kuusepalgil 99,77 €/tm ja kuusepeenpalgil 91,65 €/tm (vt joonis 1, tabel 1)¹.

Kui erametsast müüdavate okaspuupalkide hinnad eelmise kvartaliga võrreldes kasvasid erakorraliselt, siis riigimetsas neljast sortimendist kolm odavnesid, kusjuures kuusepeenpalgi hind kukkus ligi viiendiku. Ainsana jäi märtsi hinnatasemele männipeenpalgi hind. 2020. aasta juuniga hindu võrreldes on hinnakasv siiski muljetavaldav. Männipalk on aastaga kallinenud 17,8%, männipeenpalk 22,9%, kuusepalk 25,8% ja kuusepeenpalk 8,1% (vt joonis 2 ning tabel 2).

Soomes okaspuupalgid kallinesid kõigil sortimentidel, kuid kasv ei olnud nii dramaatiliselt suur kui Eestis erametsades. Kvartaliga tõusis hind männipalgil 4,6%, männipeenpalgil 1,2%, kuusepalgil 2,7% ja kuusepeenpalgil 0,8%. Aastataguse ajaga võrreldes on hinnakasv olnud suurem: männipalgil 11,5%, männipeenpalgil 4,4%, kuusepalgil 6,5% ja kuusepeenpalgil 3,8% (vt joonis 3 ja tabel 3).

Lehtpuu jämesortimentide hinnad on valdavalt möödunud kvartaliga langenud (kasepalk 1,5%, haavapalk 2,9% ja lepapalk 0,8%). Ainsana pole muutunud kasepaku hind ja nii viimased neli kuud. Eelmise aasta juuniga hindu võrreldes on ainsana miinuses kasepalgi hind (-1,1%). Kasepakk on samal ajal kallinenud 8,9%, haavapalk 1,3% ja lepapalk 3,9%. 2021. aasta teise kvartali lõpu seisuga oli keskmine hind Erametsakeskuse hinnastatistika alusel kasepakul 113,65 €/tm, kasepalgil 69,65 €/tm, haavapalgil 44,33 €/tm ja lepapalgil 43,00 €/tm (vt joonis 1 ja tabel 1).

Riigimetsast müüdavatest lehtpuu jämesortimentidest on teise kvartali lõpuks kasepakk kallinenud 4,6% ja kasepalk 0,7%. Haavapalgi hind on samal ajal odavnenud koguni 14,7%. Eelmise aasta

---

¹ Puiduturu ülevaate koostamisel on pärast Keskühistu Eramets (edaspidi KÜ Eramets) moodustamist kasutatud ümarpuidu hindade arvutamiseks KÜ Erametsale ettevõtete poolt tehtud hinnapakumisi. Alates 2014. a IV kvartalist on lisatud Eesti Puidumüügikeskuse (EPK) hinnastatistika. Mõlemad hinnastatistikad tuginevad kindlate ettevõtete ostuhindade aritmeetilisele keskmisele. Kui algselt esitleti mõlemat statistikat eraldi, siis alates 2016. aasta algusest on kasutusel ühine hinnastatistika. Et tulemused oleksid varasemate perioodidega võrreldavad, on nad ümber arvutatud kuni 2014. a detsembrini, mil alustati EPK hinnastatistika kogumist. Enne 2014. aasta detsembrist toodud keskmised hinnad tuginevad jätkuvalt ainult KÜ Erametsa hinnastatistikale. Ühise nimena kasutatakse alates 2016. aastast erametsa hinnastatistika.

poolaastaga hindu võrreldes on kõik sortimendid tugevalt kallinenud: haavapalk 20,1%, kasepalk 13,2% ja kasepakk 18,3% (vt joonis 2 ja tabel 2).

Soomes jätkus aasta esimesel kvartalil alguse saanud kasepalgi hinnatõus. Kvartaliga kasvas hind 4,3% ja aastaga 4,1% (vt joonis 3 ja tabel 3).

Paberipuiduturul² oli aasta esimeses kvartalis hinnatrendid puuliigigruppide osas erisuunalised – okaspuit kallines, lehtpuit odavnes, ja see on täpselt risti vastupidi eelmise kvartali olukorraga. Männi- ja kuusepuit kallinesid vastavalt 1,3% ja 4,8% ning kase- ja haavapuit odavnesid vastavalt 0,7% ja 5,7%. Kallimaks paberipuidu sordiks on jätkuvalt kasepuit ja seda juba viimased kakskümmend seitse kuud. Odavaimaks sordiks on üheksandat kuud järjest haavapuit. Aastataguse ajaga võrreldes on ainsana odavnenud haavapuit ja seda küllaltki märkimisväärselt (9,8%). Männipuit on aastaga kallinenud 4,5%, kuusepuit 4,6% ja kasepuit 6,7%. 2021. aasta teise kvartali lõpu seisuga maksis tihumeeter männipuitu 35,05 €/tm, kuusepuitu 34,13 €/tm, kasepuitu 41,83 €/tm ja haavapuitu 30,40 €/tm (vt tabel 1 ja joonis 1).

Riigimetsast müüdavast paberipuidust kallinesid möödunud kvartaliga männi- ja haavapuit (1,9% ja 1,7%). Kuusepuit odavnes 2,4% ja kasepuit 2,2%. Kallimaks sordiks on jätkuvalt kasepuit, kuid esmakordselt on riigimetsast müüdava kuusepuidu hind langenud allapoole haavapuidu hinda ja muutunud odavaimaks paberipuidu sordiks. Aastataguse ajaga võrreldes on kõikide sortide hinnad plussis. Enim on aastaga kallinenud kasepuit (13,2%). Talle järgneb haavapuit (8,6%), männipuit (6,4%) ja kuusepuit (3,8%) (vt tabel 2 ja joonis 2).

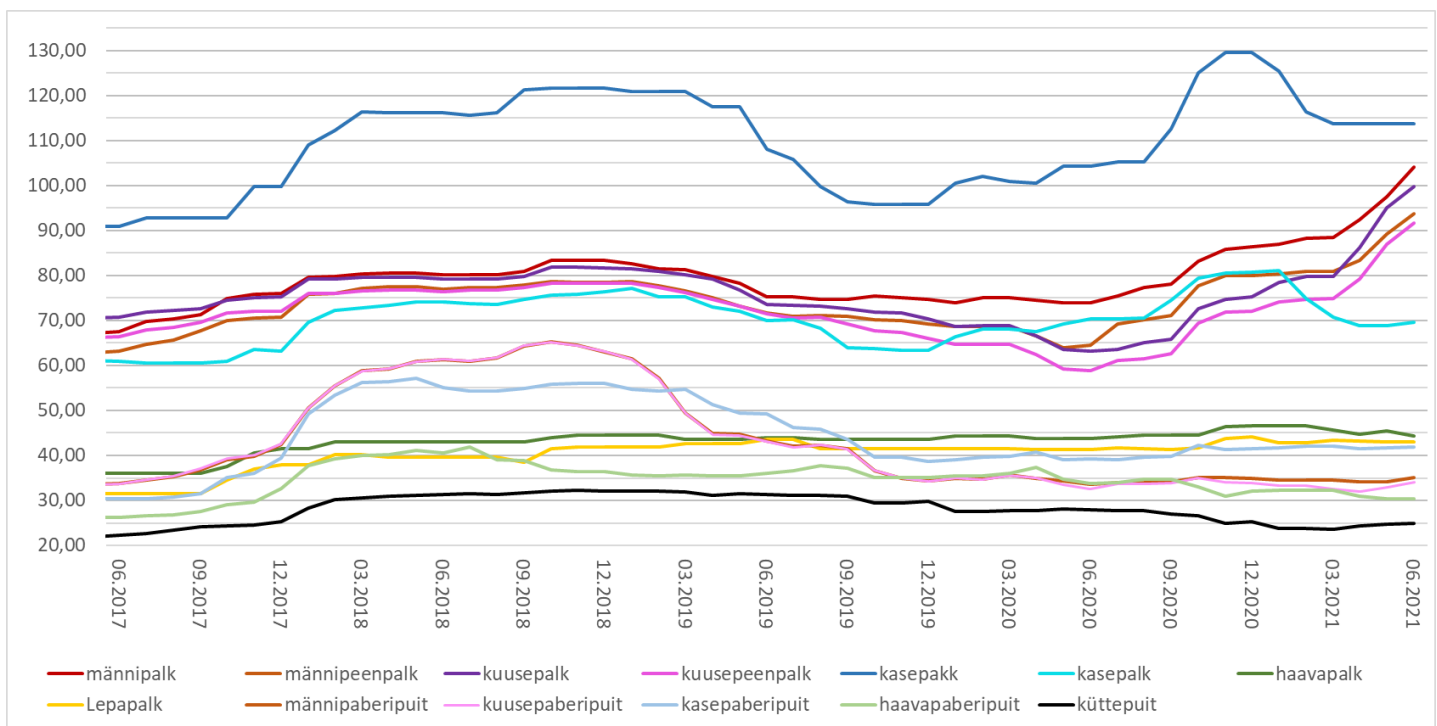
Põhjanaanabrite paberipuiduturul on kolme kuuga aasta teise kvartali lõpuks männipuit kallinenud 2,2% ja kuusepuit ning kasepuit odavnenud vastavalt 1,8% ja 0,9%. Kallimaks sordiks on jätkuvalt kuusepuit, aga odavaimaks on langenud kasepuit. 2020. aasta juuniga hindu võrreldes on hinnatrend sama. Männipuit on kallinenud (2,4%) ja kuuse- ning kasepuit odavnenud (1,0% ja 0,4%) (tabel 3, joonis 3).

---

² Erametsa hinnastatistika tugineb sadama piirkonna kokkuostuhindadel.

Tabel 1. Erametsa ümarpuidu hinnad käibemaksuta lõpplaos seisuga juuni 2021³

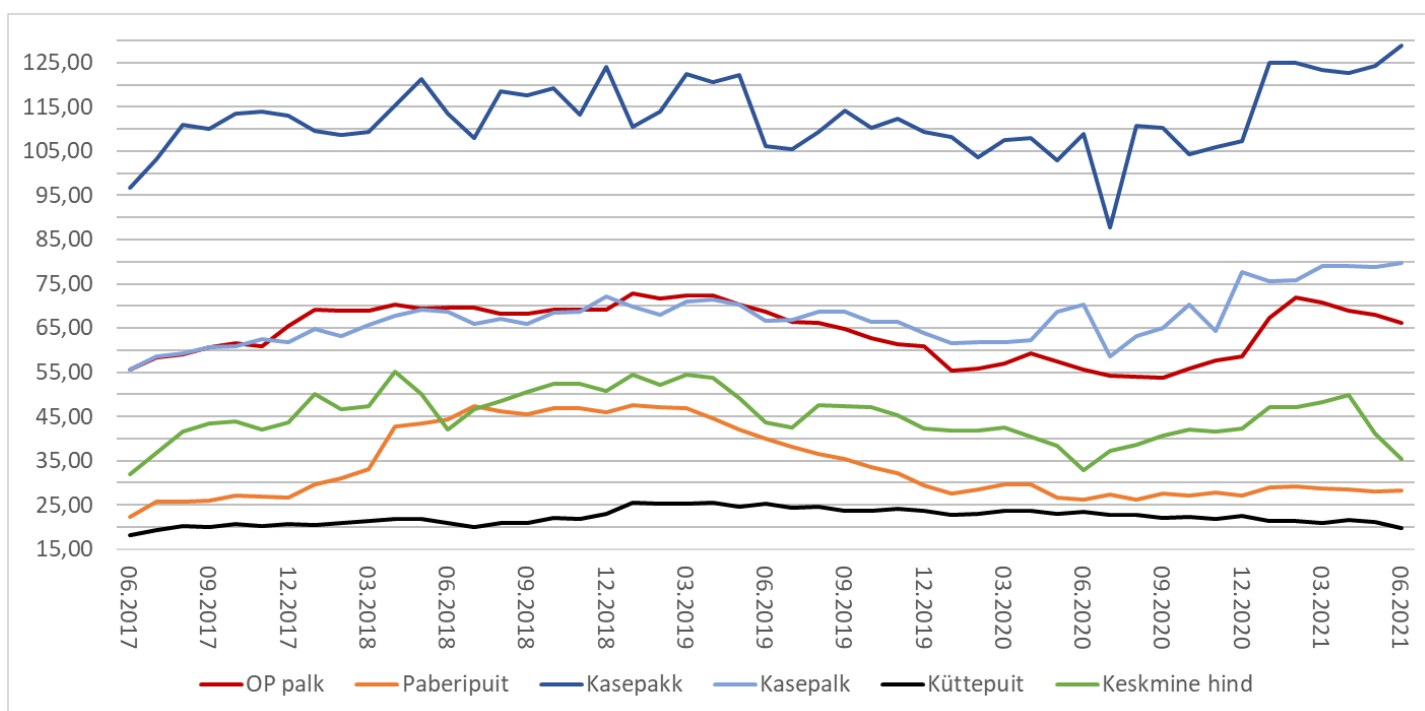
Sort	Hind euro	Hinnamuut võrreldes eelmise kvartali hinnaga	Hinnamuut võrreldes aasta taguse hinnaga
männipalk	104,01	17,7%	40,7%
männipeenpalk	93,72	15,7%	45,2%
kuusepalk	99,77	25,0%	57,8%
kuusepeenpalk	91,65	22,4%	55,6%
kasepakk	113,65	0,0%	8,9%
kasepalk	69,65	-1,5%	-1,1%
haavapalk	44,33	-2,9%	1,3%
lepapalk	43,00	-0,8%	3,9%
männipaberipuit	35,04	1,3%	4,5%
kuusepaberipuit	34,13	4,8%	4,6%
kasepaberipuit	41,83	-0,7%	6,7%
haavapaberipuit	30,40	-5,7%	-9,8%
küttepuit	24,87	5,6%	-11,3%

Joonis 1. Erametsa puidu hinnad €/tm ilma käibemaksuta suuremate ettevõtete lõpplaohindade alusel⁴

³ Hinnastatistika aluseks on KÜ Erametsale ja EPK-le ettevõtete poolt pakutud sortimentide aritmeetilised keskmised lõpplaohinnad.

⁴ Hinnastatistika aluseks on KÜ Erametsale ja EPK-le ettevõtete poolt pakutud sortimentide aritmeetilised keskmised lõpplaohinnad.

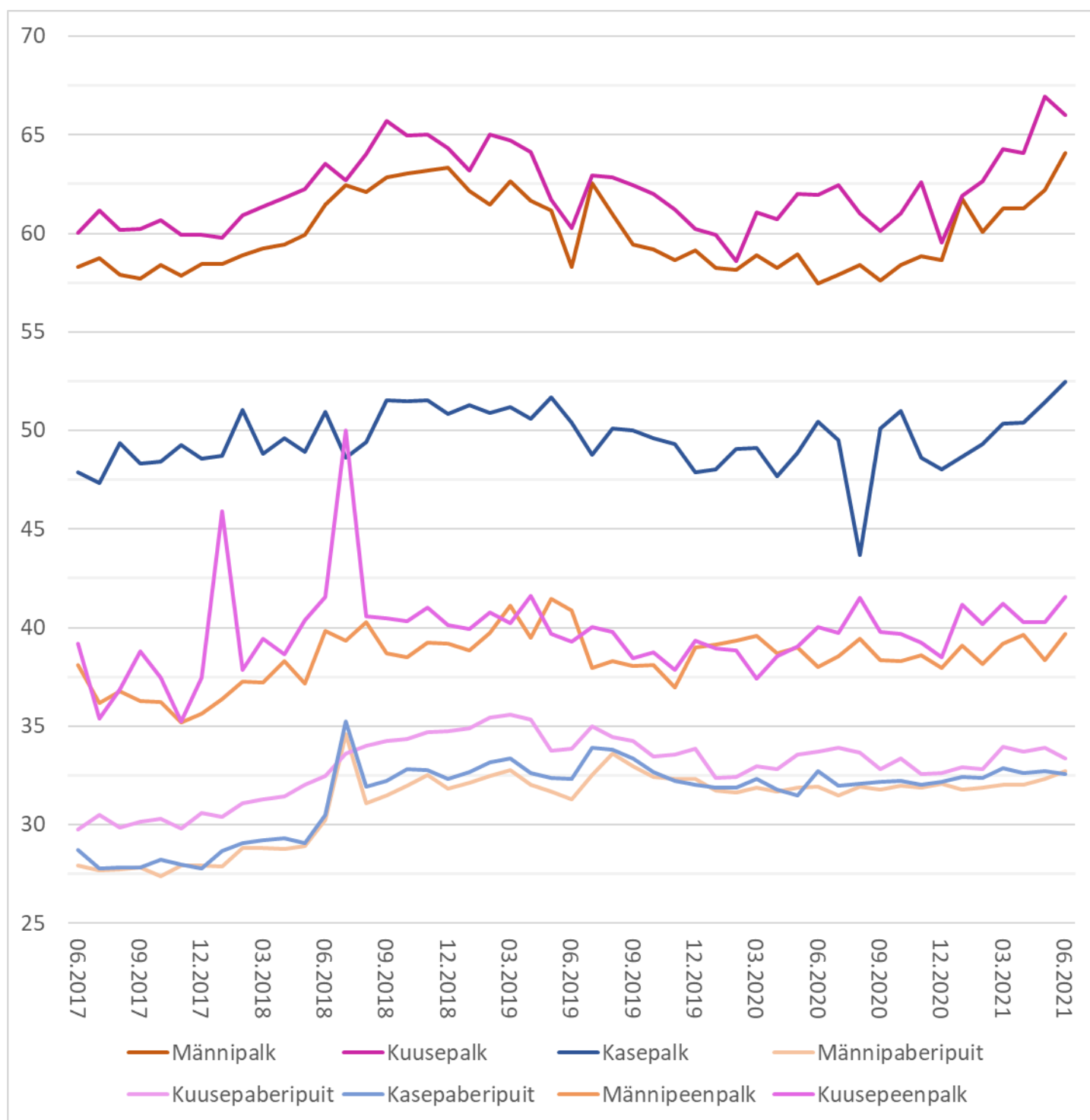
Joonis 2. RMK puiduhinnad vahelaos (metsas laoplatsil) €/tm ilma käibemaksuta (allikas RMK)⁵

Tabel 2. RMK sortimentide vahelaohinnad €/tm ja nende muutumine seisuga juuni 2021 (allikas RMK)

Sortiment	Vahelaohind €/tm ilma käibemaksuta	Hinnamuut võrreldes kolme kuu hinnaga	Hinnamuut võrreldes eelmise aasta sama aja hinnaga
Männipalk	83,72	-1,3%	17,8%
Männipeenpalk	63,97	0,0%	22,9%
Kuusepalk	66,21	-7,2%	25,8%
Kuusepeenpalk	50,44	-19,9%	8,1%
Kasepakk	128,91	4,6%	18,3%
Kasepalk	79,64	0,7%	13,2%
Haavapalk	41,63	-14,7%	20,1%
Männipaberipuit	26,52	1,9%	6,4%
Kuusepaberipuit	24,13	-2,4%	3,8%
Kasepaberipuit	34,38	-2,2%	13,2%
Haavapaberipuit	24,83	1,7%	8,6%
Küttepuit	19,83	-5,5%	-15,1%
Keskmine	35,41	-0,27	0,08
Hakkpuit ⁶	32,75	-0,2%	-2,8%

⁵ Paberipuidu hind kujuneb männi-, kuuse- ja kasepuidu hinna aritmeetilise keskmise järgi.

⁶ Lõpplaohind, st sisaldab nii hakkimist kui ka transporti tarbijani.

Joonis 3. Soome keskmised ümarpuiduhinnad vahelaos⁷ €/tm (allikas Luke, METLA)

Tabel 3. Ümarpuiduhinnad €/tm Soomes ja nende muutumine seisuga juuni 2021⁸ (allikas Luke)

⁷ Hankintahinnat (vahelaohinnad)

⁸ Hankintahinnat (vahelaohinnad)

	Männi- palk	Kuuse- palk	Kase- palk	Männi- paberipuit	Kuuse- paberipuit	Kase- paberipuit	Männi- peen- palk	Kuuse- peen- palk
Puiduhind €/tm	64,08	65,99	52,49	32,71	33,34	32,57	39,67	41,55
Võrreldes 3 kuu taguse ajaga	4,6%	2,7%	4,3%	2,2%	-1,8%	-0,9%	1,2%	0,8%
Võrreldes eelmise aasta sama ajaga	11,5%	6,5%	4,1%	2,4%	-1,0%	-0,4%	4,4%	3,8%

Küttepuidu hinnad

Küttepuidu hinnatrend keeras aasta teises kvartalis tõusule ning hind kasvas märtsiga võrreldes 5,6%. Sellega oli mitmete aastate madalaim hinnatase murtud. Eelmise aasta juuniga hindu võrreldes on tänane küttepuidu hind siiski selgelt madalam (11,3%) ning tihumeeter kolmemeetrist segaküttepuitu maksis 24,87 eurot (vt tabel 1 ning joonis 1 ja 4).

Riigimetsast müüdava küttepuidu tihumeetri hind on tänavu poolaastaks langenud viimase nelja aasta madalaimale tasemele ja allapoole 20 euro taset. Kvartali hinnalanguseks teeb see 5,5% ja aasta languseks 15,1% (vt tabel 2 ja ning joonis 2 ja 4). RMK poolt koju toodav eratarbijale mõeldud küttepuidu hind muutus 4. jaanuaril 2021. Kuni 10-tihumeetrise küttepuidu koguse tarnimisel odavnes hind lehtpuidul 0,3% ja okaspuidul 1% ning 24-tihumeetrise koorma tarnimisel langes hind lehtpuidul 2,9% ja okaspuidul 4,2% (vt tabel 6).⁹ RMK poolt müüdava hakke hind on ka languses, kui mitte niisures kui küttepuit. Hake on kome kuuga odavnenud 0,2% ja aastaga 2, 8%. Juunis 2021 maksis tihumeeter haket riigimetsas 32,75 eurot,¹⁰ mis teeb puistekuupmeetri hinnaks 11,78 eurot (vt tabel 2 ja jooingtnis 6).¹¹ Raidmete varumise hind eratarbijale on 66 eur/ha, millele lisandub käibemaks.¹²

Soomes on küttepuidu hind 2021. aasta esimeses kvartalis 2020. aasta neljanda kvartaliga võrreldes 4,0% kasvanud. 2020. aasta esimese kvartaliga võrreldes oli küttepuidu hind 2021 aasta esimeses kvartalis 7,4% kõrgem. 2021. aasta esimese kvartali keskmine energiapuidu hind tõusis kolme kuuga koguni 10,2%. Tõusule vedas koondhinde küttepuidu ja laasimata tüvede (täistüveste) hinnatõus. Aastaga tõusis keskmine energiapuidu hind 9,1%. Aastaga kallinesid kõik sordid peale raiejäätmete. Viimane odavnes aastaga 12,4% (vt tabel 7 joonis 5).

Puidu varumis- ja transpordikulud

Erametsa hinnastatistika tugineb lõpplaohindadel. Kui metsaomanik soovib välja arvutada kännuraha (kasvava metsa müügi hinda), siis tuleks lõpplaohinnast maha lahutada puidu varumiskulud (raiumine ja kokkuvedu) ning autotransport lõpplattu (tarbija juurde) ehk väljaveokulud. Varumiskulud sõltuvad paljudest aspektidest nagu näiteks: raielangist, raieviisist, valitud tehnoloogiast, asukohast metsatee suhtes jne (vt tabel 4). Seega on iga langi varumiskulud unikaalsed.

⁹ RMK 25.01.2020

¹⁰ Tegemist on lõpplaohinnaga, mis sisaldab nii hakkimist kui ka transporti tarbijani.

¹¹ Alates 2013. a hakkas ka RMK oma hinnastatistikas hakkpuiduhinda näitama, teisendades puistekuupmeetriid koefitsiendiga 2,78 tihumeetriteks.

¹² RMK 25.01.2020

Transpordikulu sõltub eelkõige lõpplao kaugusest (teekonna pikkusest), eeldusel, et sõidetakse täiskoormaga. Nii võib tekkida olukord, kus 2-3 eurot odavama lõpplaohinna aga väiksema veokaugusega, on kännuraha, mis metsaomanikule lõpuks jääb, suurem. Koorma suuruse roll tuleb hästi esile RMK küttepuidu müügihindades (vt tabel 6), kus väiksema kohale toodud koguse eest tuleb tarbijal maksta tihumeetri kohta rohkem.

Varumis- ja transpordikulu määramiseks on kasutatud ekspertarvamusi. Nii võib praegu hinnata varumiskulude suuruseks keskmiste raielankide korral 12-16 €/tm, millele tuleks lisada keskmine transpordikulu 6-8 €/tm. Harvendusraiel on raiekulu kindlasti suurem. Hind sõltub siin tugevalt puistu iseloomust ja rakendatavast tehnoloogiast ja võib olla väga varieeruv.

Tabel 4. Võrdlustabel mõnedest aspektidest, mis mõjutavad varumis- ja transpordikulu

Odavam varumis- ja transpordikulu	Kallim varumis- ja transpordikulu
Suur raielank	Väike raielank
Kuiv kasvukoht	Märg kasvukoht
Uuendusraie (lageraie, turberaie)	Hooldusraie (harvendusraie, sanitaarraie)
Lageraie	Turberaie, harvendusraie, sanitaarraie
Harvesteriraie	Raie saameestega
Jäme mets	Peenike mets
Raie alusmetsa raiumata	Raie koos alusmetsa raiega
Tugev kokkuveotee	Pehme kokkuveotee
Lank asub metsatee läheduses (lühike kokkuvedu)	Lank asub metsateest kaugel (pikk kokkuvedu)
Lõpptarbija asub lähedal	Lõpptarbija asub kaugel
Autokoorem on täis	Autokoorem on poolik

Tabelist 5 võib näha, et ühegi sortimendi hind ei ole negatiivne, kuid kui varumis- ja transpordikulud osutuvad keskmisest kõrgemaks (näiteks väga peenike mets, harvendusraie, pikk kokkuvedu või lõpptarbija on kaugel) võib küttepuidu või mõne paberipuidu sordi hind muutuda negatiivseks. See tähendab, et sisuliselt metsaomanik selliselt raielt kohest majanduslikku tulu ei saa. Aga isegi kui mõne sortimendi kännuraha tuleb null või on negatiivne, tuleks raielanki tervikuna hinnata, arutada kõikide sortimentide kännuraha kokku ja siis otsustada, kas tasub müüa või ei.

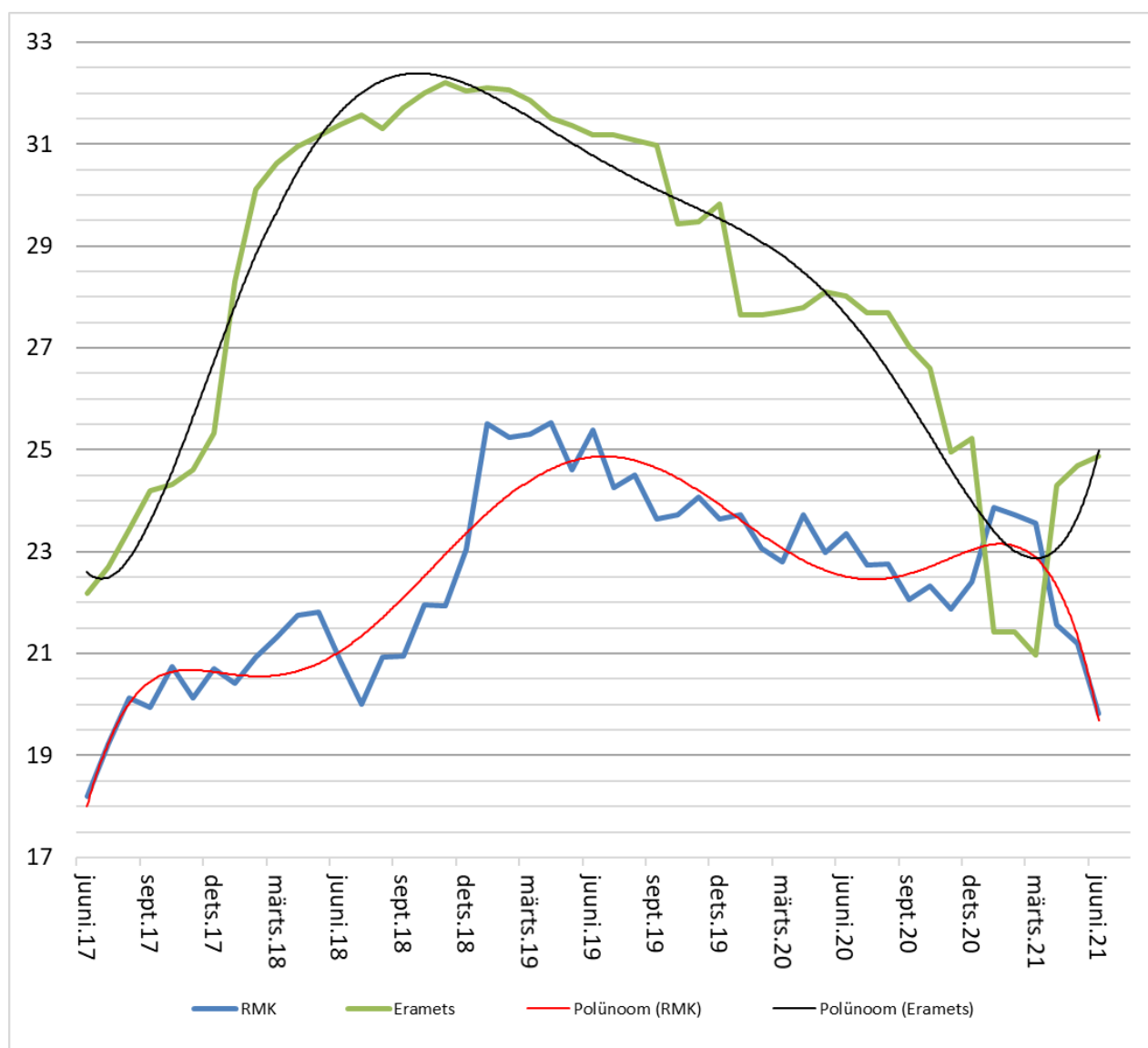
Tabel 5. Keskmise kännuraha seisuga juuni 2021¹³

Sortiment	Keskmise kännuraha vahemik €/tm	
	miinimum	maksimum
männipalk	80,0	86,0
männipeenpalk	69,7	75,7
kuusepalk	75,8	81,8
kuusepeenpalk	67,6	73,6
kasepakk	89,7	95,7
kasepalk	45,6	51,6
haavapalk	20,3	26,3
Lepapalk	19,0	25,0
männipaberipuit	11,0	17,0
kuusepaberipuit	10,1	16,1
kasepaberipuit	17,8	23,8
haavapaberipuit	6,4	12,4
küttepuit	0,9	6,9

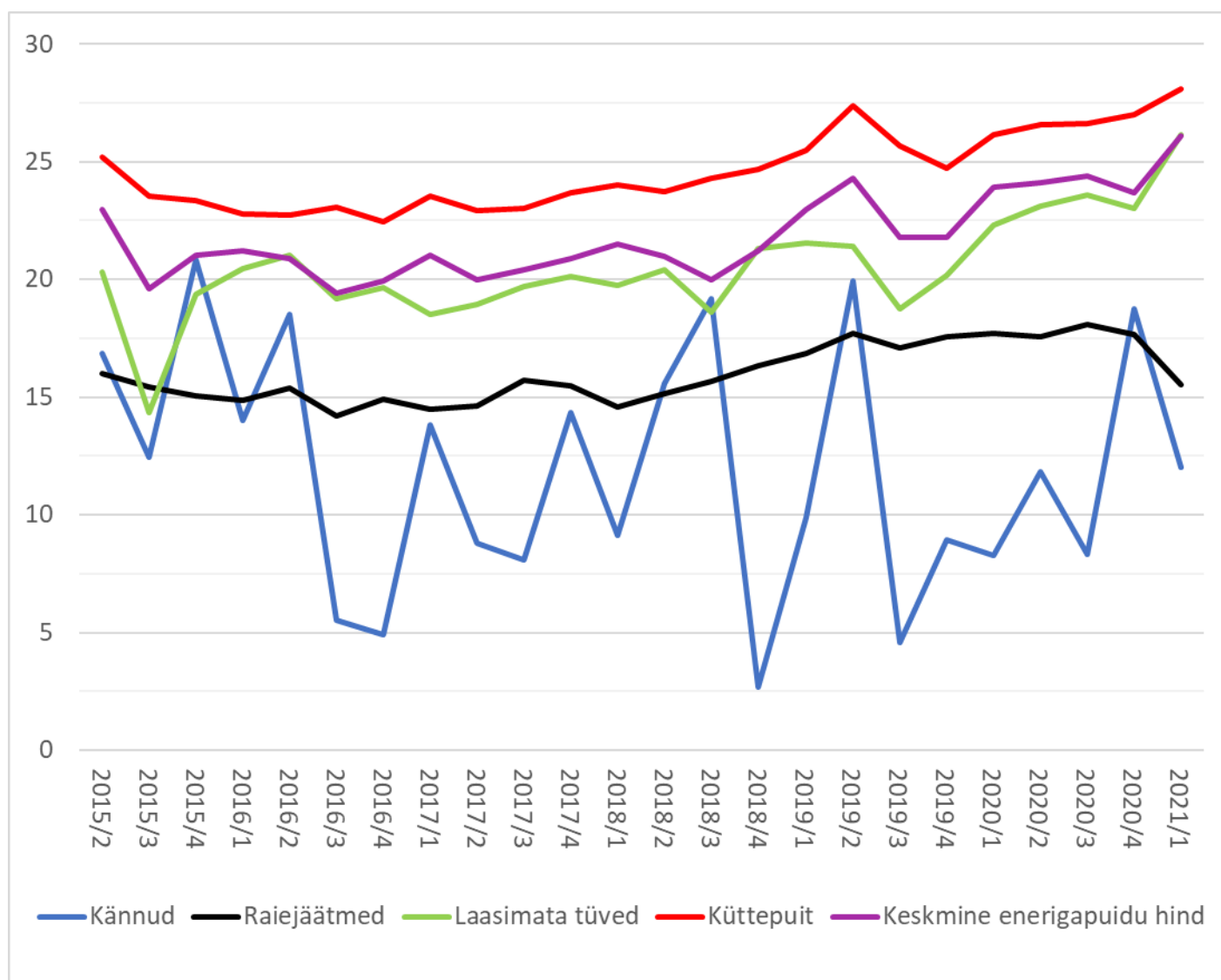
Tabel 6. RMK küttepuidu müügihinnad (€/tm) koos kohale toomisega ja käibemaksuga (allikas RMK)

Küttepuidu hinnad koos kojutoomisega	Hind alates 04.01.2021		Hind 03.01.2021-06.01.2020		Hind 05.01.2020-01.03.2019	
	10 tm	24 tm	10 tm	24 tm	10 tm	24 tm
Lehtpuu	47,64	36,00	47,76	37,08	49,32	38,64
Okaspuu	47,76	36,12	48,24	37,56	50,52	39,84

¹³ Arvutuse aluseks on erametsa hinnastatistika lõpplaohinnad seisuga juuni 2021

Joonis 4. Küttepuidu hinnad käibemaksuta. RMK-l vahelaohind (metsas tee ääres laoplatsil), erametsal lõpplaohind (allikas: RMK, KÜ Eramets, EPK)

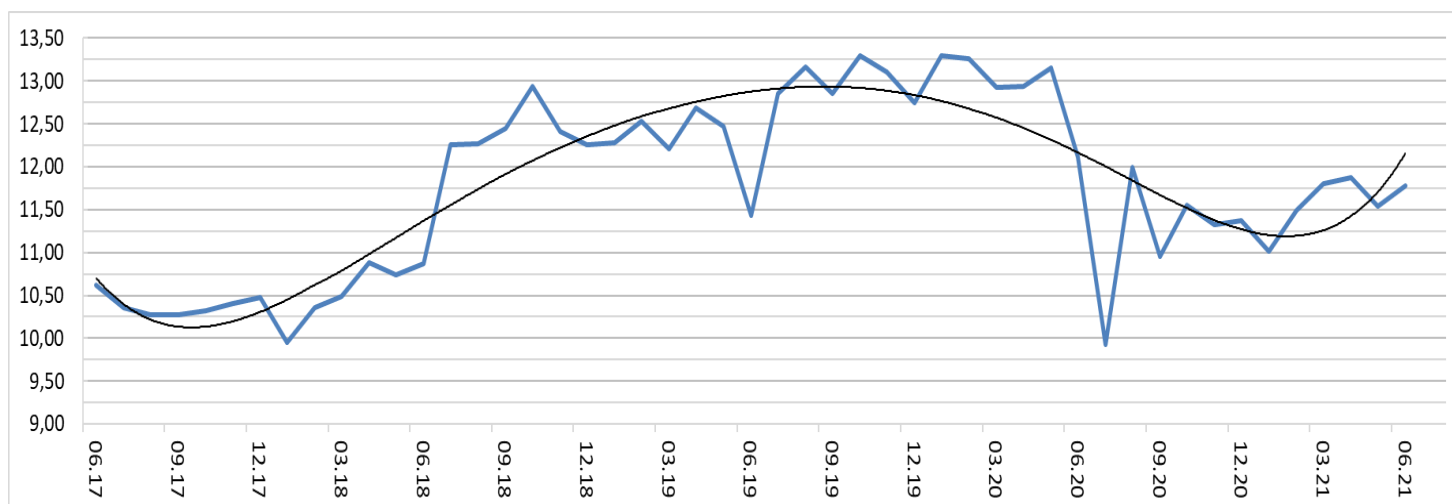
Joonis 5. Energiapuidu hinnad Soomes (allikas Luke)¹⁴

Tabel 7. Energiapuu hinnad Soomes seisuga 1. kvartal 2021 (allikas Luke)¹⁵

	Kännud	Raiejäätmed	Laasimata tüved	Küttepuit	Keskmine energiapuidu hind
Puidu hind €/tm	12	15,53	26,16	28,07	26,09
Võrreldes eelmise kvartaliga	-35,9%	-12,2%	13,7%	4,0%	10,2%
Võrreldes aastataguse ajaga	45,1%	-12,4%	17,2%	7,4%	9,1%

¹⁴ Vahelaohinnad (hankitahinnat)

¹⁵ Vahelaohinnad (hankitahinnat)

Joonis 6. RMK hakke puistekuupmeetri lõpplaohind käibemaksuta eurodes (allikas: RMK)

Kütuste hinnad maailmaturul

2021. aasta teises kvartalis nafta hind tõusis aasta esimese kvartaliga võrreldes enam kui 14%.¹⁶ Samal ajavahemikul nõrgenes dollar euro suhtes 0,3%¹⁷ ning küttepuit kallines 3,9%.¹⁸ Tänu nafta hinna tõusule ja vaatamata puidu hinna tõusule ning nõrgenenud dollarile paranes puidu konkurentsivõime nafta suhtes 9,4%. 2020. aasta juuniga võrreldes on puidu konkurentsivõime nafta suhtes tõusnud koguni 126% ning põhiline põhjus selleks on olnud eelmise aasta teisel poolel ning tänava aasta esimesel poolel toimunud nafta hinna kasv (vt jooniseid 7 ja 8).¹⁹

CO2 kvoodihind energiaturul on tõusnud väga kõrgele. 2021. aasta poolaasta lõpuks on hind kasvanud esimese kvartali lõpu seisuga võrreldes 31,7% ja oli 55,50 €/t.²⁰ 2020 aasta juuni lõpu hinnaga võrreldes oli CO2 hind tänava 103,3% kõrgem (vt jooni 9)! Kõrgem CO2 hind tõstab puidu konkurentsivõimet põlevkivi ja teiste fossiilsete kütustega võrreldes.

Vaatamata kõrgele CO2 kvoodihinnale prognoositakse maagaasi hinna kasvu. Maagaasihinnad saavutasid eelmisel nädalal Euroopas viimase 13 aasta kõrgeima taseme. Venemaa riigimonopoli Gazpromi maagaasi eksport Euroopasse on 2021. aastal vähenenud umbes viiendiku võrra võrreldes pandeemia-eelse tasemega, vaatamata nõudluse järsule taastumisele ja varude vähenemisele. Gazprom, mis tarnib Euroopale arvestatava osa gaasist püüab maksimeerida oma kasumit ajal, mil hetkehinnad on kõrged, gaasihoidlad on tühjad ja LNG nõudlus Aasias on suur.²¹ Juhul kui kõrge gaasihind jääb pikemaks ajaks püsima, suurendab see kindlasti nii puidu konkurentsivõimet fossiilsete kütustega võrreldes ja seeläbi ka nõudlust, mis survestab küttepuidu hinda kasvama.

¹⁶ Aritmeetiline keskmine hind, mis on arvatud keskmiste nädala hindade alusel.

¹⁷ Aritmeetiline keskmine hind, mis on arvatud keskmiste nädala hindade alusel.

¹⁸ Arvutatud kuude aritmeetilise keskmise hinnana.

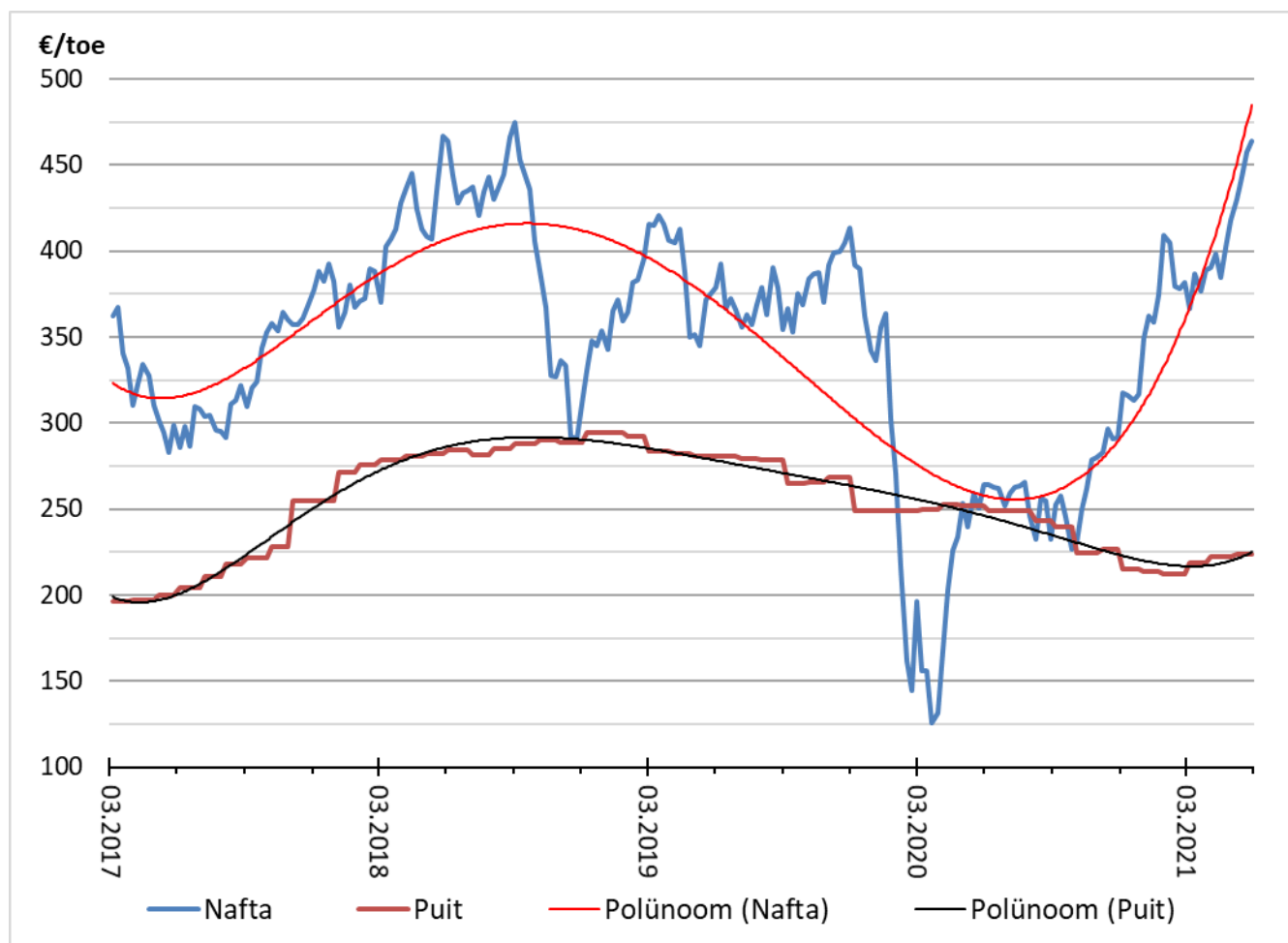
¹⁹ www.plus500.ee

²⁰ Ember-climate.org seisuga 28.06.2021

²¹ Postimees 30.06.2021

Joonis 7. Nafta hind nädala keskmiste hindade alusel (allikas www.plus500.ee)

Joonis 8. Nafta ja puidu hinna võrdlus. Võrdluse tegemisel aluseks võetud: 1 barrel naftat võrdub 0,136 t naftat võrdub 0,136 toe; 1t puitu võrdub 2 tm puitu võrdub 0,22 toe (allikas: nafta hind nädala keskmised hinnad www.plus500.ee, puiduhind kuu keskmine hind erametsa hinnastatistika)

Joonis 9. CO2 tonni hind eurodes (allikas: ember-climate.org)

Uudiseid metsandusest ja puidutööstusest

Mitmed ettevõtted on teatanud headest majandustulemustest ja on tuleviku osas üldiselt optimistlikud. Lemeksi käesoleva aasta põhieesmärgid on seotud eeldatava majandustõusuga, reageerida targalt ja kiirelt muutuvatele hindadele nii sisendites kui toodetavates kaupades. Püütakse ka ette näha võimalikke tarneahelate katkemisi, planeerides oluliste tagavaraosade, sisendite suuremaid laoseise. Eesmärgiks on ka vineeritehase Estonian Plywood 2021. aastaks planeeritud tootmisvõimsuse saavutamine. Olulisi investeeringuid ei ole 2021. aastal ette näha.²²

Esimese poolaastaga teenis metsandusettevõtte UPM 586 mln eurot kasumit, sellest teises kvartalis 307 mln eurot. Teise kvartali kasum on üle poole rohkem kui 2020. aasta II kvartali kasum. Samuti kasvas müügitulu 2 384 mln euroni. Ettevõtte teatel tõi kõigi aegade parima tulemuse tselluloosi ja saematerjali järsk hinnatõus. Nõudlust etikettide ja eripaberi järele tugevdasid suundumused e-kaubanduses ja toidukaubanduses, kuid tulemuse taga on ka pidevad efektiivsusmeetmed. Nõudlus vineeri järele püsis kõrge ehituses, kasvas ka tööstuse nõudlus vineeri järele. UPM ootab trükipaberi ja tselluloosi jätkuvat hinnatõusu.²³

²² Metsamajandusuudised, 23.07.2021

²³ UPM, 22.07.2021

Sõdra teatel tõi kasvu ebatavalised turutingimused – ühelt poolt on tselluloosi ja saematerjali hinnad rekordiliselt kõrged, teisalt aga valitseb majanduses ülemaailmne ebakindlus. Lühiajaline turuväljavaade on ettevõttele soodne, kuid põhitoodete tulevaste hinnasuundumuste osas valitseb ebakindlus. Pikemas vaates annab kindlust teadmine, et praegune kliimapoliitika suurendab nõudlust puidupõhiste toodete järele.²⁴

Stora Enso teatel tulenes ärikasumi ja müügitulu kasv hindade ja tarnemahtude kasvust. Ettevõtte loodab, et nõudlus tema toodete järele jääb endiselt kõrgeks, välja arvatud trükipaber, kuna maailmamajandus taastub koroonapandeemia mõjudest kiiresti. Puittooted annavad rekordilist kasumlikkust ja kasvu taga oli erakordselt tugev globaalne nõudlus, eriti saematerjali osas, kuid rekordilised müügitahud saavutati ka tselluloosiga. Oluliselt kasvas pakkematerjalide müügi maht.²⁵

Erakordne nõudlus on tekitanud ümarmaterjali eksportijate ja metsatööstusettevõtete vahel mitmel pool Euroopas pingeid ning on toonud üleskutse proteksionistlike sammude astumiseks. Üle üheksa tuhande Euroopa puidutööstuse on liitunud petitsiooniga, millega nõutakse töötlemata puidu ekspordikeeldu. Prantsusmaalt alguse saanud nõudmisega on liitunud Saksamaa, Hispaania, Slovakkia, Bulgaaria, Itaalia, Hollandi ja Poola tööstusorganisatsioonid. Kardetakse, et kõrge töötlemata puidu nõudlus, Venemaa otsus keelata töötlemata puidu eksport ja kasvav ekspordisurve jätab kohalikud puidutööstused tooraineta ja tõstab palkide hinnad nii kõrgeks, et paljusid tööstusi ähvardab pankrot. 2020. aastal oli ümarpuidu ekspordimaht Euroopast 18 miljonit tihumeetrit. See oli kaks korda rohkem kui 2019. aastal. Käesoleva aasta esimese poolega on aga ekspordimaht kasvanud juba kahekordseks võrreldes 2020. aastaga.²⁶ Okaspuupalgi ekspordi kasv aasta esimese viie kuuga on olnud märkimisväärselt suur Austrias, Poolas, Hollandis, Leedus ja Rumeenias. Samuti ületab palgi väljavedu eelmise aasta sama perioodi näitajat Saksamaal.²⁷

Kiiresti kasvav okaspuidu saematerjali turg on Aasia, eelkõige Hiina. Ülejäänud Aasia riikide (India, Vietnam, Kagu-Aasia riigid) nõudlus kasvab tõenäoliselt aeglaselt, Jaapanisse aga saematerjalit import langeb. Hiina puhul eeldatakse aga nõudluse kasvu 5% aastas kuni 2025. aastani. USAs eeldatakse saematerjali nõudluse jätkuvat ja pikaajalist kasvu, mille tagab peamiselt eramuehitus ning puitmaterjalide kasutamine remondi ja renoveerimissektoris.²⁸ Kõige kõrgemale tõusid saematerjali hinnad USAs juuni alguses, kuid nüüd on hinnad hakanud langema. Hinnalangust on mõjutanud tarbijate tegelik ostuvõime, samuti on hakanud tasapisi langema ka USA elamuehituse mahud. Pikaajalisele keskmisele tasemele USA saematerjali hinnad ei lange ning jäävad umbes kaks korda kõrgemaks, ligikaudu praegusele tasemele.²⁹

Demokraatia kriis Valgevenes mõjutab ilmselt ka puidusektorit. Euroopa Parlament soovib laiendada sanktsioone Valgevene suhtes. Valgevene puidutööstuste jaoks on Euroopa Liidu riigid olulised kaubanduspartnerid. Peamised Valgevene lehtpuu saematerjali ostjad on Saksamaa ja Baltimaade puiduettevõtted. Järjepidevalt on kasvanud Valgevene vineeri eksport Euroopa Liidu riikidesse. Valgevenest imporditud saematerjali maht on kasvanud ka Eestis. Kui 2019. aastal oli impordist Valgevenest saematerjali osa 15,5 miljoni euro väärtuses, siis 2020. aastal oli impordi maht kasvanud 18,8 miljoni euroni.³⁰

Danske Banki analüütikud leiavad, et sügisel võivad saematerjali hinnad Rootsis olla veelgi kõrgemad.

---

²⁴ Sõdra, 16.07.2021

²⁵ Metsamajandusuudised, 21.07.2021

²⁶ Metsamajandusuudised, 23.07.2021

²⁷ Holzkurier, 19.07.2021

²⁸ Metsamajandusuudised, 20.07.2021

²⁹ Metsamajandusuudised, 14.07.2021

³⁰ Metsamajandusuudised, 14.06.2021

Rootsi puiduturgu iseloomustab ka üsna suur hinnaerinevus Põhja- ja Kesk-Rootsi ning Lõuna-Rootsi vahel. Kui Kesk- ja Põhja-Rootsis on puidu kokkuostuhinnad püsinud üsna stabiilsetena juba pikemat aega, siis Lõuna-Rootsis on puidu hinnad kerkinud järsult ja lähenevad kõigi aegade rekorditele. Suur osa selles on Södral, kes on alates eelmisest suvest oma kokkuostuhindu järjest tõstnud. Madalamad kokkuostuhinnad Kesk-Rootsis on aga suurendanud puidu väljavedu, eriti üraskikahjustusega puidu eksporti. Suures osas läheb see Saksamaale, aga ka Baltimaadesse.³¹ Aasta esimesel viiel kuul saematerjali eksport vähenes, kuid kasvas Ühendkuningriikidesse 40%. Jaanuarist maini eksportis Rootsi 5,7 miljonit m³ okaspuust saematerjali. Seda oli 6% vähem kui eelmise aasta samal perioodil (6,1 miljonit m³).³²

Esimese kuue kuuga importis Hiina 24,7 mln m³ okaspuupalki. See on 41% rohkem kui 2020. aasta esimese poolaastaga. 18 mln m³ juures oli 73% okaspuupalgi impordist pärit 3 populaarseimast sihtkohast Uus-Meremaalt, Saksamaalt ja Venemaalt.³³

Jaapan importis jaanuarist juunini 2,2 mln m³ okaspuu saematerjali. Seda on 17% vähem kui eelmise aasta samal perioodil, mil see oli 2,6 miljonit m³. Tarned vähenesid kõigist olulisematest tarnijariikidest.³⁴

Kokkuvõtteks

2021. aasta teise kvartali Eesti puiduturu märksõnaks on erakordselt kõrge jämesortimentide hind, eriti kui okaspuupuitu silmas pidada. Ja erakordselt kõrge hind jätkab veelgi kasvamist. Selle põhjused on nii globaalsed kui lokaalsed. Globaalsel turul on märgatavalt kasvanud nõudlus puidu järele. Mitte kõik maailma piirkonnad ei suuda oma vajadusi täielikult rahuldada. Prognoositakse, et esmakordselt võib okaspuusaematerjali nõudlus ületada aastas 350 miljoni m³ piiri.³⁵ Samal ajal olid laovarud tööstustel minimaalsed. Põhjamaade puidutööstused näevad paremaid võimalusi USAs ja Hiinas ning see on tekitanud oodatust suuremat hinnasurvet Euroopa turul. Väga tugevalt on kasvanud nõudlus nii puidust elamute ja aiamaajade järele. Täiendavat lokaalset mõju Eestis lisas segadus kevad-suviste raiete keelamisega. See pidurdas kindlasti nõudluse kasvule reageerimist. Nii nagu saab mööda kevad-suviste raiete periood, on päris selge, et selline okaspuu saematerjali nõudlus ja hind ei saa igavesti kesta. See aga ei tähenda, et puiduhind langeks kohe oma paljuaastate keskmisele tasemele.

Uudis taaskord alustada puidukeemia-biotoodete tehase rajamise protsessiga ei mõjuta täna rahuldavaid paberipuidu hindasid. Oma mõju kesk-pikas plaanis investeringutele metsakasvatuses tehase rajamise protsessis uute sammude astumisel kindlasti on. Tänapäevane mõju meie paberipuidu hindadele tuleneb ikka globaalsest tselluloosi ja paberi nõudlusest ja Põhjamaade tehaste kohalikust varustuskindlusest. Mõneti annab tänapäevane olukord lootust paberipuidule lähitulevikus paremat hinda saada.

Küttepuiduhindade kerkimisele võiks anda hoogu kliimanetraalse energeetika edendamise, kui ei realiseeru osade meie ja Euroopa poliitikute soov panna puiduenergeetikale täiendavaid piiranguid. Hetkel tuleb leppida teadmise, et küttepuidu hind on ainsa sortimendina meie puiduturul, milla võib metsaomanik nimetada ebarahuldavalt madalaks.

Kasutatud lühendid:

---

³¹ Metsamajandusuudised, 11.06.2021

³² Holzkurier 28.07.2021

³³ Holzkurier, 21.07.2021

³⁴ Holzkurier, 29.07.2021

³⁵ Holzkurier, 24.03.2021

EMPL – Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit
EPK – Eesti Puidumüügikeskus
EUR - euro
EUWID – Europäischer Wirtschaftsdienst
KÜ Eramets – Keskühistu Eramets
Luke – *Luonnonvarakeskus* (Soome Loodusressursside Instituut)
mln – 1 000 000
METLA – Metsäntutkimuslaitos
OP – okaspuit
pm³ - puistekuupmeeter
RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus
tm – tihumeeter, võrdub kuupmeetriga (m³)